

לקוטי תורה • שיר השירים • מאמר 25

ביאור ע"פ באתי לגני

ביאור הפסוק "באתי לגני"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/25](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/25)

1 ביאור ע"פ באתי לגני

ביאור על הפסוק "באתי לגני"

2 הנה עד חצות לילה הוא בחיי ירידה ומחצות ואילך מתחיל עליית שחרית ובמנחה התחלת הירידה

מעט מעט עד לילה ותתן טרף לביתה ראש לשועלים

הנה, עד חצות הלילה זו בחינת ירידה, ומחצות ואילך מתחילה העלייה של שחרית; ובמנחה מתחילה הירידה, מעט מעט, עד הלילה: "ותתן טרף לביתה", "ראש לשועלים".

(ועיין מזה בזהר ר"פ שלח דקנ"ו ב' ובפ' אמור ד"צ ע"א בשעתא דכנס"י [דכנסת ישראל] אתערת כו' ובמק"מ [ובמקדש מלך] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם. ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] ר"פ צו שבליילה רחל יורדת לבריאה בזמן הגלות בסוד גלות ובזמן ביהמ"ק [בית המקדש] לתת טרף כו')

(ועיינו בעניין זה בזהר, בתחילת פרשת שלח, דף קנ"ו ע"ב, ובפרשת אמור, דף צ' ע"א, בעניין "בשעתא דכנסת ישראל אתערת" וכו', ובמקדש מלך וברמ"ז שם. וברמ"ז בתחילת פרשת צו: שבליילה רחל יורדת לעולם הבריאה; בזמן הגלות, בסוד הגלות, ובזמן בית המקדש — כדי לתת טרף וכו').

ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] בפ' בהר דק"ז סע"ב [סוף עמוד ב] מצורע דנ"ב ע"ב ויקרא ד"ג ע"א. ח"א [חלק א'] לך לך דצ"ב סע"א [סוף עמוד א] ויחי דרל"א ע"א ח"ב [חלק ב'] בא דל"ז ב' בשלח דמ"ו א' תרומה דקע"ב סע"ב [סוף עמוד ב]).

ועיינו בזהר חלק ג', בפרשת בהר, דף ק"ז סוף ע"ב; מצורע, דף נ"ב ע"ב; ויקרא, דף י"ג ע"א. חלק א': לך לך, דף צ"ב סוף ע"א; ויחי, דף רל"א ע"א. חלק ב': בא, דף ל"ז ע"ב; בשלח, דף מ"ו ע"א; תרומה, דף קע"ב סוף ע"ב.)

והנה הקב"ה ז"א שהוא מדות הנהגות העולם וכו' מלובש המוחין דאוי"א [דאבא ואימא] והמוחין המלובשים בו הוא בחינת עלמא דאתכסיא.

והנה, הקדוש ברוך הוא הוא ז"א, שהוא מדות המנהיגות את העולם, ובתוכו מתלבשים המוחין של אבא ואמא. המוחין המתלבשים בו הם בחינת עלמא דאתכסיא.

(ר"ל [רוצה לומר] שהחכמה נעלמת בהמדות ועיקר הגילוי בעולמות הן המדות כו' כי חו"ב [חכמה ובינה] נקרא עלמא דאתכסיא הנסתרות לה' אלקינו וזו"נ [זועיר אנפין ונוקבא] הן הנגלות דהיינו שע"י המדות הוא הנהגת העולמות.

(כלומר, החכמה נעלמת בתוך המדות, ועיקר הגילוי בעולמות הוא המדות וכו'. כי חכמה ובינה נקראות עלמא דאתכסיא, "הנסתרות לה' אלקינו", ואילו ז"א ונוקבא הן "הנגלות"; כלומר, הנהגת העולמות נעשית באמצעות המדות).

ולכן אפילו בחינת המוחין דאוי"א [דאבא ואימא] המתלבשים בז"א הן נעלמות בבחינת העלם כו' ועוד זאת כי גם בהמדות עצמן אין המוחין מתגלים רק ע"י שמתלבשים בנה"י [בנצח הוד יסוד] דאבא ואימא שהן בחי' לכושים להמוחין וע"י לכושים אלו הם מתלבשים בהמדות וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער למ"ד פ"ב [פרק ב']

ולכן גם בחינת המוחין של אבא ואמא המתלבשים בז"א נעלמת ונמצאת בהסתר וכו'. ועוד זאת: גם בתוך המדות עצמן המוחין מתגלים רק כשהם מתלבשים בנה"י של אבא ואמא, שהם בחינת לכושים למוחין; ודרך לכושים אלה הם מתלבשים במדות, כפי שנכתב בעץ חיים, שער ל', פרק ב'.

ונמצא א"כ כי חב"ד [חכמה בינה ודעת] דז"א דמצד אבא יש עליהם ב' כיסויים ובי' מסכים כו' ועיין שער ל"א פ"ח [פרק ח'] וע' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] ר"פ בהעלותך) (בדף קמ"ח ע"ב) בד"ה ת"ח [תא חזי] אילנא דחיי. ונמצא אפוא שחב"ד של ז"א, שמצד אבא, נתונים תחת שני כיסויים ושני מסכים וכו'. ועיינו בשער ל"א, פרק ח'; וראו גם ברמ"ז בתחילת פרשת בהעלותך), בדף קמ"ח ע"ב, בדיבור המתחיל "תא חזי אילנא דחיי".

והנה ידוע ג"כ בענין כי אל דעות שמלמטה למעלה אצל המקבל נקרא למטה היש ומה והנה ידוע גם בעניין "כי אל דעות", שמלמטה למעלה, מנקודת מבטו של המקבל, התחתון נקרא יש, ומה ש שלמעלה הוא אין מפני שאינו מושג משא"כ מלמעלה למטה אצל המשפיע נקרא למעלה היש וכל מה שלמטה נק' אין כי כלא חשיב לגביה.

למעלה הוא אֵין, משום שאינו נתפס; ואילו מלמעלה למטה, מנקודת מבטו של המשפיע, למעלה נקרא יש, וכל מה שלמטה נקרא אֵין, שכן הוא נחשב כלא כלפיו.

שהרי מבחי' התחתונה שבמשפיע נשפע להמקבל ומזה לבד כל התהוותו ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם
לברכה] רגלי החיות כנגד כולם כו'

שהרי מן המדרגה התחתונה שבמשפיע נמשך השפע אל המקבל, ורק מכך נובעת כל התהוותו. לכן אמרו חז"ל:
"רגלי החיות מקבילות לכולם" וכו',

שוקי החיות כנגד כולן כו' ועד"ז גם כאן מה שנמשך ממוחין דא"א [דאבא ואימא] לז"א אינו אלא בחי'
הארה ונקודה בעלמא מלובשת בז"א.

"שוקי החיות מקבילות לכולם" וכו'. וכך גם כאן: מה שנמשך מן המוחין של אבא ואמא (חכמה ובינה) אל ז"א אינו
אלא בחינה של הארה ונקודה בלבד, המלובשת בז"א.

3 וזהו ענין שם אלקים שנזכר במעשה בראשית בכל יום מששת ימי בראשית. כי הנהגת המדות הם ששת
ימי בראשית יהי אור יהי רקיע כו'

וזהו עניינו של שם אלקים, הנזכר במעשה בראשית בכל אחד מששת ימי בראשית. הנהגת המדות היא ששת ימי
בראשית: "יהי אור", "יהי רקיע" וכו'.

וכולם בחכמה עשית שהחכמה מתלבשת במדות אלא שהמשכה זו הוא ע"י שם אלהים שהוא בחינת
צמצום

ו"את כולם בחכמה עשית", שכן החכמה מתלבשת במדות; אלא שהמשכה זו נעשית באמצעות שם אלקים, שהוא
בחינת צמצום.

(ול"ב אלקים דעובדא דבראשית הם ל"ב נתיבות החכמה שהחכמה מתחלקת לל"ב נתיבות והם בחי'
צמצום והעלם כו') לצמצם ההמשכה משא"כ בשבת שהיא התגלות מוחין דאבא

(ושלשים ושניים שמות אלקים שבמעשה בראשית הם שלשים ושניים נתיבות החכמה, שכן החכמה מתחלקת
לשלשים ושניים נתיבות, והן בחינת צמצום והעלם וכו'), כדי לצמצם את ההמשכה. לעומת זאת, בשבת יש
התגלות מוחין דאבא.

(שז"א מלביש לעצמיות המוחין דאבא כו' וכן המל' עולה במקום אבא במנחה וגם במוסף היא במקום
אימא ממש ומקבלת מז"א שבתוכו אור אבא ממש. וע' פע"ח [פרי עץ חיים] שער העמידה)

(שז"א מלביש את עצמיות מוחין דאבא וכו'; וכן מלכות עולה למקום אבא במנחה, וגם במוסף היא ממש במקום
אימא ומקבלת מז"א, שבתוכו אור אבא ממש. ועיין בפרי עץ חיים, שער העמידה.)

(ס"פ י"ד) וע' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' פקודי (דרי"כ ע"ב) בענין מזמור שיר ליום השבת טוב להודות כו'

(סוף פרק י"ד). ועיי' ברמ"ז על פרשת פקודי (דף ר"כ ע"ב), בענין "מזמור שיר ליום השבת, טוב להודות" וכו'.

לכן נאמר בשבת ויכל אלהים וכתוב אח"כ ביום עשות הוי' אלהים כו'. והנה עדי"ז הוא ג"כ ענין עסק התורה לשמה כי אורייתא מחכמה נפקת

לכן נאמר בשבת "ויכל אלקים", ולאחר מכן כתוב "ביום עשות הוי' אלקים" וכו'. ובאופן דומה גם ענין העיסוק בתורה לשמה, שהרי "אורייתא מחכמה נפקת".

ולכן על ידי אתערותא דלתתא כל העוסק בתורה למטה לשמה הקב"ה שהוא ז"א קורא ושונה כנגדו שהוא ענין המשכת מוחין לז"א מעצמיות מוחין דאבא כו'

ולכן, על ידי אתערותא דלתתא, כל העוסק בתורה למטה לשמה — הקדוש ברוך הוא, שהוא ז"א, קורא ושונה כנגדו. זהו ענין המשכת מוחין לז"א מעצמיות מוחין דאבא וכו'.

שלמעלה מעלה מהארת החכמה המתלבשת במדות ע"י שם אלקים להנהגת העולמות וחיותן כו' שהוא רק בחי' צמצום

שהיא למעלה מעלה מהארת החכמה המתלבשת במדות באמצעות שם אלקים, לשם הנהגת העולמות והחיות שלהם וכו'; הארה זו אינה אלא בחינת צמצום.

ולכן הן נק' אין וכלא חשיב לגבי עצמיות המוחין דאבא כנ"ל (ועיי' בזהר ויקרא) (ד"י"ג ע"א) שעל עסק התורה נאמר שאו ידיכם קדש וברכו את הוי'.

ולכן הן נקראות אֵין, ונחשבות כלא כלפי עצמות המוחין של אבא, כפי שהוזכר לעיל. (וראו בזהר, ויקרא) (דף י"ג ע"א), שעל העיסוק בתורה נאמר: "שאו ידיכם קדש וברכו את הוי'".

את תברך לקב"ה [לקודשא בריך הוא] כו' והיינו כנ"ל שממשיכים לז"א הנק' הקדוש ב"ה מבחי' אור אבא שהוא בחי' קדש העליון ועמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה וגם בענין כי אל דעות

"את תברך את הקדוש ברוך הוא" וכו'. כלומר, כפי שהוזכר לעיל, ממשיכים לז"א, הנקרא הקדוש ברוך הוא, מבחינת אור אבא, שהיא בחינת הקודש העליון. וראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "צאינה וראינה", וכן בענין "כי אל דעות":

הנה התורה היא המשכת דעת עליון וכנודע שהתורה נקי תורת אמת כו' שממשיכים בז"א ע"י עסק התורה.

הנה, התורה היא המשכת דעת עליון, וכידוע, התורה נקראת "תורת אמת" וכו', שאותה ממשיכים לז"א באמצעות העיסוק בתורה.

4 ועוד פ"י לשמה לשם ה"א להמשיך הארה היוצא מיסוד דאבא להמתיק דיני לאה כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער י"ז ריש שער הנהגת הלימוד

הסבר נוסף: לשמה פירושו "לשם ה"א", כדי להמשיך את ההארה היוצאת מיסוד אבא, ולהמתיק את דיני לאה, כפי שכתוב בפרי עץ חיים, שער י"ז, בתחילת שער הנהגת הלימוד.

והיינו ע"י הלימוד בעיון ובהעמקה כי לאה היא בחי' אותיות המחשבה מלי' דתבונה תחתית המדרגה דתבונה והתגלותה בחי' אותיות המגלים כל דבר

הדבר נעשה באמצעות לימוד מתוך עיון והעמקה. לאה היא בחינת אותיות המחשבה, המלכות של תבונה — הדרגה התחתונה של תבונה — וגילוייה הוא בחינת האותיות, המגלות כל דבר.

ולכן נקי דינים וגבורות מחמת שהם מגבילים השכל לבלתי יתפשט בלי גבול וגם הם לבדם אין בהם שום שכל והראיה שיוכל לחשוב אותיות מבלי שיוודע השכל שבהם

לכן הן נקראות דינים וגבורות, משום שהן מגבילות את השכל, כדי שלא יתפשט ללא גבול. גם אין בהן כשלעצמן שום שכל; ההוכחה לכך היא שאפשר לחשוב על אותיות בלי לדעת מהו השכל הטמון בהן.

והנה ידוע שמוחין שבעולם התחתון הוא בחי' אותיות לגבי עולם העליון וכמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא גבי כאשר דברת לאמר וכשלומד תורה אף שהוא מכין

ידוע שהמוחין שבעולם התחתון הם בחינת אותיות ביחס לעולם העליון, כפי שכתוב במאמר הפותח במילים "ועתה יגדל נא", בעניין "כאשר דברת לאמר". וכשאדם לומד תורה, אף שהוא מכין,

אך שהוא שלא בעיון הוא נקי בחי' אותיות ואין בו התגלות כ"כ [כל כך] וכדי להמתיק דיני לאה

מכיוון שהלימוד אינו מתוך עיון, הוא נקרא בחינת אותיות, ואין בו גילוי רב כל כך. וכדי להמתיק את דיני לאה,

להביא מוחין בתוך האותיות צריך להמשיך הארה מיסוד אבא הענין ידוע שמוח העיון ומוח הזכרון הוא בחי' חכמה שלמעלה מהבינה ונקר' [ונקרא / ונקראת / ונקראות] משכיל שמשם בא השכל

כדי להכניס מוחין באותיות צריך להמשיך הארה מיסוד אבא. ידוע שיכולת העיון ויכולת הזכרון הן בחינת חכמה, שלמעלה מבינה, והיא נקראת "משכיל", משום שממנה בא השכל.

וצריך ללמוד בעיון עד שיומשך שכל מבחי' חכמה שבו מה שהיה תחלה צפון ונעלם ונעשו מוחין להאותיות ונמתקו דיני לאה ונעשה כן בכל העולמות מוחין להאותיות.

צריך ללמוד מתוך עיון עד שיומשך ממנו שכל מבחינת החכמה שבו, שהיה תחילה צפוי ונעלם; כך נעשים האותיות למוחין, דיני לאה נמתקים, וכך נעשה בכל העולמות — מוחין לאותיות.

5 ולכן עיקר ההמשכה צ"ל מבחי' חכמה יסוד אבא כי בחכמה שורה אור א"ס ע"ד מ"ש דבאצי' איהו וגרמוהי חד משא"כ בבי"ע הוא ע"י מסך מבדיל

לכן עיקר ההמשכה צריך להיות מבחינת חכמה, יסוד אבא. שהרי אור אין סוף שורה בחכמה, בהתאם לנאמר שבאצילות "הוא וכליו אחד", ואילו בבריאה, ביצירה ובעשיה הדבר נעשה באמצעות מסך מבדיל,

דהיינו ע"י התלבשות גמור דרך הבינה דאצילות ואף שבאצילות מאיר ג"כ ע"י החכמה כולם בחכמה עשית מ"מ חכמה דא"ק [דאדם קדמון] המלובשת בחכמה דאצילות (ע' [עיינ] ע"ח שמ"ז פ"ג [פרק ג'])

כלומר, באמצעות התלבשות גמורה דרך בינה דאצילות. ואף שבאצילות האור מאיר גם באמצעות חכמה, ככתוב: "כולם בחכמה עשית", מכל מקום, חכמה דאדם קדמון המלובשת בחכמה דאצילות (ראו עץ חיים, שער 47, פרק 3)

אינו נק' מסך כלל שאינו מסתיר ומעלים אור א"ס ב"ה מפני שהוא בחי' אין והחכמה מאין תמצא כח מ"ה [מה]

אינה נקראת מסך כלל, שכן אינה מסתירה ומעלימה את אור אין סוף ברוך הוא, מפני שהיא בחינת אין: "והחכמה מאין תמצא" — כלומר, חכמה היא כוח מה.

ולכן ניצוץ אלקות שבכל א' וא' מישראל הוא מלובש בבחי' חכמה שבו מחמת דלית מחשבה תפיסא ביה כלל ולכן אינו יכול להתלבש אלא בבחי' חכמה כמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פי"ח.

לכן ניצוץ האלקות שבכל אחד ואחד מישראל מלובש בבחינת החכמה שבו, משום ש"לית מחשבה תפיסא ביה כלל"; ולכן אינו יכול להתלבש אלא בבחינת חכמה, כפי שנכתב בספר של בינונים (תניא), פרק 18.

6

והנה איתא בפע"ח [בפרי עץ חיים] שי"ז פ"ב [פרק ב'] בפ"י ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת והנה אשה

שוכבת מרגלותיו כו' ולכן ויחרד האיש כו' והיינו לפי שנדחית רחל למטה ולאה היא דינים וגבורות

והנה נאמר בפרי עץ חיים, שער י"ז, פרק ב', בפירוש הפסוק "ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת והנה אשה שוכבת מרגלותיו" וגו': משום כך "ויחרד האיש" וגו', כלומר, מפני שרחל נדחתה למטה, ולאה היא דינים וגבורות.

ולכן נשתבחו אותם העוסקים בתורה אחר חצות שע"ז ממשיך האור לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] דהיינו

לבחי רחל לתקנה לעליית שחרית וכמ"ש בזהר אמור (ד"צ ע"א)

ולכן משבחים את העוסקים בתורה לאחר חצות, שכן על ידי כך ממשיכים את האור לז"א ולנוקבא, כלומר לבחינת רחל, כדי לתקנה לקראת עליית שחרית, וכמו שכתוב בזהר, אמור (דף צ' ע"א);

וגם שאז נמתקים דיני לאה עיין בזהר הרקיע פ' בא (בדף ל"ז ע"ב) ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' אמור שם ידוע כו' אבל העיקר כו':

וגם אז נמתקים דיני לאה. עיינו בזהר הרקיע, פרשת בא (בדף ל"ז ע"ב), וכן בפירוש הרמ"ז לפרשת אמור שם: "ידוע" וגו', "אבל העיקר" וגו'.

7

ב אך כיצד יגיע לבחינה זו להיות ע"י עסקו בתורה המשכת עצמיות חכמה עילאה הנה לזה צריך

להמשיך מבחי יוטר גבוה מבחי ח"ע [חכמה עילאה] דאצילות עד שמחמתו יומשכו מוחין דאבא למטה לז"א

2. אך כיצד יגיע למדרגה זו, כך שעל ידי עיסוקו בתורה תימשך עצמותה של חכמה עילאה? לשם כך צריך להמשיך ממדרגה גבוהה יותר מחכמה עילאה שבאצילות, כדי שבכוחה יימשכו המוחין של אבא למטה, לז"א.

וכמו עד"מ הרב שצריך להסביר לתלמידו איזה שכל עמוק שמוכרח להיות שכלו בעצמו גדול יותר הרבה

כמו למשל מורה שצריך להסביר לתלמידו רעיון עמוק כלשהו: השכל שלו עצמו חייב להיות גדול בהרבה,

וגם בשעת ההשפעה מוכרח לעורר עצמיות שכלו להתייעץ איך להשפיע השכל העמוק להתלמיד שהוא קטן הרבה מהרב כו'

וגם בשעת ההשפעה עליו לעורר את עצמות שכלו, כדי לחשוב כיצד להשפיע את הרעיון העמוק לתלמיד, שקטן בהרבה מן המורה וכו'.

ועדי"ז יובן גם כאן בהנמשל שכדי להיות המשכת ח"ע [חכמה עילאה] בהמדות צ"ל מקור ההמשכה מלמעלה מהחכמה וזהו ענין אריתי מורי עם בשמי.

וכך יובן גם כאן בנמשל: כדי שתימשך חכמה עילאה אל המדות, מקור ההמשכה צריך להיות למעלה מן החכמה. וזהו ענין "אריתי מורי עם בשמי".

כי הנה הריח הוא מחוטם וטעם הוא בפה וחיך. הרי הריח גבוה יותר במדרגה שהחוטם יותר נעלה. שהרי הריח נקלט באמצעות האף, ואילו הטעם נקלט בפה ובחיך. נמצא שהריח נעלה יותר במדרגה, שכן האף ממוקם גבוה יותר.

8 וז"ש [וזהו שכתוב] ותהלתי אחטם לך וגם אנו רואים בחוש שהטעם הוא ע"י לעיסת המאכל ואז דייקא טועם החיך והגרונן וגם כשהחיך טועם שוב אינו ראוי למאכלך.

וזהו פירוש הכתוב: "ותהלתי אחטם לך". גם אנו רואים בחוש שהטעם בא באמצעות לעיסת המאכל, ורק אז החיך והגרונן טועמים; וכשהחיך טועם, המאכל שוב אינו ראוי לאכילה.

משא"כ כל זה בריח שתיכף ומיד מגיע לו הריח וגם כשהוא שלם ולכן אין הדבר כלה שחוזר ומריח כמה פעמי [פעמים] וכך למעלה טעמים בחכמ' [בחכמה] גבי טנת"א [טעמים נקודות תגין אותיות]

אך בריח אין הדבר כך: הריח מגיע אליו מיד, בעוד הדבר שלם; לכן הדבר אינו מתכלה, ואפשר להריח אותו שוב ושוב. וכך גם למעלה: הטעמים הם בחכמה, במסגרת טנת"א — טעמים, נקודות, תגין ואותיות,

שהיא ראשית האצילות משא"כ הריח הוא למעלה מאצילות חוטמא דעתיק (כמ"ש באדרא דק"ל ע"ב) (ופי' דכמו עד"מ הריח הוא בחי' מקיף משא"כ הטעם הוא בחי' פנימי

שהיא ראשית האצילות; ואילו הריח הוא למעלה מאצילות, בחוטמא דעתיק, כפי שנאמר באידרא, דף קל ע"ב. והביאור הוא, שדרך משל הריח הוא בחינת מקיף, ואילו הטעם הוא בחינת פנימי,

ולכן הריח הוא קצת בחי' נצחי שלא יפסק ויכלה כמו שיכלה הטעם שכשהחיך טועם שוב אינו ראוי למאכל שלפי שהטעם הוא בחי' פנימי הוא מוגבל ומצומצם יותר מן הריח.

ולכן הריח הוא במידה מסוימת בחינת נצחיות, שאינה נפסקת ואינה מתכלה כפי שהטעם מתכלה; שהרי לאחר שהחיך טועם, המאכל שוב אינו ראוי לאכילה. מאחר שהטעם הוא בחינת פנימי, הוא מוגבל ומצומצם יותר מן הריח.

וכך למעלה שבאצילות הוא התלבשות האורות בכלים מהכלים האור אבל בחי' עתיק הוא למעלה מהכלים ונק' א"ס לגבי האצילות כנודע וזהו ענין לבעל החוטם אני מתפלל כו' ובפי' הספ"ד [הספרא דצניעותא] לתלמיד האריז"ל [האריז"ל זכרנו לברכה]

וכך גם למעלה: באצילות האורות מתלבשים בכלים, והכלים מגבילים את האור; אך בחינת עתיק היא למעלה מן הכלים, ונקראת אין סוף ביחס לאצילות, כידוע. וזהו ענין "לבעל החוטם אני מתפלל" וכו', וכמבואר בפירוש על ספרא דצניעותא מאת תלמיד האריז"ל.

(פ"א דק"ח ע"א) כתב כי אורא שע"ג [שעל גבי] קרומא דמחפא על מו"ס [מוחא סתימאה] ממשיך דרך החוטם (ועי' בי"ד סי' ל"א וס"ג ושם ס"ט ט"ו בשם שבילי אמונה)

בפרק א, דף קח ע"א, כתב שהאורא שעל גבי הקרום המכסה את מוחא סתימאה נמשכת דרך החוטם. ועיינו ביורה דעה, סימן לא, סעיף ג, ושם סעיפים ט' וט"ו, בשם שבילי אמונה.

וא"כ מובן שע"י החוטם עולה הריח למעלה מעלה גם ממו"ס [ממוחא סתימאה] וזהו ענין שהנשמה נהנית ממנו עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בע"ח [בעץ חיים] שער א"א ספ"ז שבאורא מאיר הדעת דע"י [דעתיק יומין]

אם כן, מובן שבאמצעות החוטם הריח עולה למעלה מעלה, אפילו למעלה ממוחא סתימאה. וזהו ענין האמירה שהנשמה נהנית ממנו, על פי הכתוב בעץ חיים, שער אריך אנפין, סוף פרק ז: שבאורא מאיר הדעת דעתיק יומין,

והוא נשמה דא"א ועי' מזה בביאור דפ' ציצית ועמ"ש מענין זה דריח בד"ה אלה מסעי כו' בענין ירדן יריחו ובד"ה וישלח יהושע מן השטים כו'.

והוא הנשמה של אריך אנפין. ועיינו בענין זה בביאור לפרשת ציצית; וכן במה שנכתב על ענין הריח בדרוש המתחיל "אלה מסע"י כו', בענין הירדן ויריחו, ובדרוש המתחיל "וישלח יהושע מן השטים" וכו'.

9 וזהו וירח את ריח בגדיו לכושים שהוא מקיף וגם בגדיו לשון בוגדיו כמ"ש במדרש שהוא מן ההיפוך כמשל דברים חריפים כשממתיקים אותם נעשים מוטעמים ביותר כך ע"י המתקת הגבורות נעשה הריח

וזהו [פירוש] "וירח את ריח בגדיו": בגדים הם בחינת מקיף. גם "בגדיו" הוא לשון "בוגדיו", כפי שנאמר במדרש, שכן הדבר נובע מן ההיפוך. למשל, דברים חריפים, כשהם מומתקים, נעשים טעימים ביותר; כך גם באמצעות המתקת הגבורות נוצר הריח.

כי הגבורות שרשן גבוה משבירת הכלים עקודים נקודים כו' והיינו על ידי תיקון שם מ"ה [שם מ"ה] כו' (ועמ"ש מזה בפ' תולדות ע"פ ראה ריח בני כו')

שורש הגבורות הוא גבוה, והוא נובע משבירת הכלים [בעולמות] עקודים, נקודים וכו'; וזהו באמצעות תיקון שם מ"ה וכו'. (ועיינו כמה שנכתב על כך בפרשת תולדות, על הפסוק "ראה, ריח בני" וכו').

ועד"ז נאמר לע"ל [לעתיד לבוא] על יצחק כי אתה אבינו שכעת הוא מדת הדין ואח"כ נמתק ע"י ישראל כו' ועל דרך זו נאמר לעתיד לבוא על יצחק: "כי אתה אבינו". כעת הוא מידת הדין, ולאחר מכן היא תומתק באמצעות ישראל וכו'.

(וע' בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] בישע"י [בישעיה] ע"פ ולא בכסף תגאלו כו') ומורי. הוא סור מרע. ובשמי. הוא ועשה טוב כו'.

(ועיינו בלקוטי תורה של האריז"ל בישעיה, על הפסוק "ולא בכסף תגאלו" וכו'). "מורי" הוא "סור מרע", ו"בשמי" הוא "ועשה טוב" וכו'.

(וע' מ"ש בד"ה ויושט המלך לאסתר מענין ששה חדשים בשמן המור וששה חדשים בבשמים כו' ועוד מענין מור בד"ה חייב אינש לבסומי בפוריא) (ולקמן) ובד"ה נשא את ראש בני גרשון. גבי ענין מררי: (ועיינו כמה שנכתב במאמר המתחיל "ויושט המלך לאסתר" בענין "ששה חדשים בשמן המור וששה חדשים בבשמים" וכו'; ועוד בענין מור, במאמר המתחיל "חייב אינש לבסומי בפוריא"). (ולקמן), וכן במאמר המתחיל "נשא את ראש בני גרשון", בענין מררי:

10 אכלתי יערי עם דבשי. יערי כל עץ נחמד כו' מלאכים שהנשמות מקבלים מהם ביוצר אור ובאהבה כו' כמשל אימת המלך מפני שרואה שרים רבים נופלים ומשתחווים לפניו ואהבתו מפני התקרבותו.

"אכלתי את חלת הדבש שלי עם דבשי". יערי — כל עץ נחמד" וכו': המלאכים, שהנשמות מקבלות מהם בברכת יוצר אור ובברכת אהבה וכו'. הדבר דומה ליראתו של אדם מפני המלך, כשהוא רואה שרים רבים נופלים ומשתחווים לפניו, ולאהבתו כשהוא מתקרב אל המלך.

כך אהבת עולם אהבתנו חמלה גדולה ויתירה כו' וקרבתנו לשמך הגדול ישראל עלו במחשבה והמלאכ"י [והמלאכים] מרוח פיו כו' והכל כמשל האכילי [האכילה] שמחיה את האדם

כך גם: "אהבת עולם אהבתנו, חמלה גדולה ויתרה" וכו', "וקרבתנו לשמך הגדול". ישראל עלו במחשבה [של ה'], ואילו המלאכים הם מ"רוח פיו" וכו'. וכל זה דומה לאכילה, המחיה את האדם;

וגם המאכל יש לו תיקון ועלייה ע"י האדם שמדומם צומח חי נכלל בבחי' אדם כך

וגם המאכל מתתקן ועולה באמצעות האדם, שכן מן הדומם, הצומח והחי נכלל בבחינת אדם. כך גם:

הנה הנשמות מקבלים מהמלאכים ומ"מ ע"י גם המלאכים מתתקנים ונק' עבודה שמתעלים ג"כ בבחי' מ"ן [מ"ן נוקבין] ברחם הנוק' [הנוקבא] ע"י הנשמות ונמשך מ"ד [מ"ן דוכרין] ומברר את המ"ן [המ"ן נוקבין] והיו לבשר אחד.

הנשמות מקבלות מן המלאכים, ואף על פי כן גם המלאכים מתתקנים באמצעות כך. זו נקראת עבודה, שכן גם הם מתעלים בבחינת מ"ן ברחם הנוקבא באמצעות הנשמות; לאחר מכן נמשכים מ"ד ומבררים את המ"ן, ו"היו לבשר אחד".

(ועיין בהרמ"ז [בהרב משה זכות] בזהר פרשה אמור ד"צ ע"א בד"ה מאן ביתה ונפקדים בתוך יסודה כו' ע"ש):

(ועיינו ברמ"ז על הזהר, פרשת אמור, דף צ ע"א, בקטע הפותח "מאן ביתה": "ונפקדים בתוך יסודה" וכו'; עיינו שם).

11 שתיתי ייני עם חלבי. ייני מוחין דאימא. חלבי מוחין דאבא המלוכשיי [המלוכשים] במוחין דאימא (כעין מ"ש במ"א בפ"י מקרא קדש)

"שתיתי ייני עם חלבי". "ייני" הם המוחין של אמא; "חלבי" הם המוחין של אבא, המלוכשים במוחין של אמא (בדומה למה שנכתב במקום אחר בביאור "מקרא קודש").

והיינו מוחין ליניקה לגדל הולד כי ז"א כשהוא בבחי' עיבור הוא תלת כלילן גו תלת.

כלומר, המוחין לצורך יניקה, כדי לגדל את הוולד. שהרי ז"א, כשהוא בבחינת עיבור, הוא "תלת כלילן גו תלת" — שלושה כלולים בתוך שלושה.

ואח"כ בחי' לידה. ואח"כ בחי' יניקה שהמדות דז"א מקבלים מחו"ב [מחכמה ובינה] ועי"ז מתגדלים איבריו בבחי' ע"ס [עשר ספירות] כו'

לאחר מכן באה בחינת הלידה, ואחריה בחינת היניקה, שבה מדות ז"א מקבלות מחכמה ובינה, ועל ידי כך איבריו גדלים ונעשים בבחינת עשר ספירות וכו'.

אך אינו פרצוף אבא עצמו רק המלוכשים בז"א ממש (ועמ"ש מזה בד"ה ע"פ השמים מספרים) ואינו מוחין דאימא.

אבל אין זה פרצוף אבא עצמו, אלא רק אותם [היבטים ממנו] שמלוכשים ממש בז"א (וראו מה שנכתב על כך במאמר על הפסוק "השמים מספרים"); ואין זה המוחין של אמא.

והכל שתיתי ייני עם חלבי שנבלע במקורו למעלה כו' (ועמ"ש במ"א בביאור מאמר הזהר פ' שלח) (דקע"א ע"א) ומסגיא חלבא דיניק כו'

וכל זה הוא "שתיתי ייני עם חלבי" — שהם נבלעים במקורם למעלה וכו'. (וראו מה שנכתב במקום אחר בביאור מאמר הזהר בפרשת שלח) (דקע"א ע"א): "ומסגיא חלבא דיניק" וכו'.

איך ע"י המשכת החלב במדות דז"א שע"י מתגדלים המדות ומתכללים להיות החסד כלול מע"ס [מעשר ספירות] עדי"מ ע"י נשפע ג"כ למטה בבי"ע רבוי ההשפעות מבחי' החסד כו'

כיצד, על ידי המשכת החלב במדות ז"א, המדות גדלות ונכללות זו בזו, עד שהחסד, למשל, כולל עשר ספירות — ועל ידי כך נמשעת גם למטה, בעולמות בריאה, יצירה ועשיה, השפעה מרובה מבחינת החסד וכו'.

ועמ"ש מענין חלב כפי שלח בד"ה ויאמרו כו' טובה הארץ גבי פי' זבת חלב ודבש וכפי' ויחי ע"פ ולכן שנים מחלב.

וראו מה שנכתב בעניין החלב בפרשת שלח, במאמר המתחיל "ויאמרו" וכו', "טובה הארץ", בביאור "זבת חלב ודבש"; ובפרשת ויחי על הפסוק "ולבן שיניים מחלב".

ובפי' תרומה בד"ה מי יתנך כו'. ובד"ה וארא אל אברהם כו' גבי פי' באל שדי מלשון ברכות שדים כו' ובפרשת תרומה, במאמר המתחיל "מי יתנך" וכו'; ובמאמר המתחיל "וארא אל אברהם" וכו', בביאור "באל שדי", מלשון "ברכות שדים" וכו'.

ושם נת' [נתבאר] ענין עיבור ולידה ויניקה בעבודת ה' ועיין בפרדס בערכי הכינויים ערך חלב ובשער ח' פ"ו ובזהר משפטים (דקכ"ב ע"ב) בענין רחוצות בחלב ובאדרא רבא דקל"ו ע"ב:

ושם מוסבר עניינם של עיבור, לידה ויניקה בעבודת ה'. ראו גם פרדס, בשער ערכי הכינויים, בערך "חלב", ובשער ח', פרק ו'; וכן בזהר, משפטים (דף קכ"ב ע"ב), בענין "רחוצות בחלב"; ובאדרא רבא, דף קל"ו ע"ב.

12 אכלו רעים. נשמות ישראל נקראו רעים לז"א כמ"ש למען אחי ורעי והענין הוא כי למוד התורה לשמה להמשיך אור א"ס ב"ה למטה.

"אכלו רעים". נשמות ישראל נקראות "רעים" לז"א, כפי שנאמר: "למען אחי ורעי". והעניין הוא שלימוד התורה לשמה ממשיך אור אין סוף ברוך הוא למטה.

תורתו אומנתו פטור מתפלה. מפני שהוא המשיך אור א"ס ב"ה ממש. כי ואהיה אצלו אמון כו' מי שתורתו אומנתו פטור מתפילה, מפני שהמשיך למטה את אור אין סוף ברוך הוא עצמו. שהרי נאמר: "ואהיה אצלו אמון" וכו',

ושעשועי את בני אדם שהם טעמי מצות שהם בחכמה וחכמה הוא עדן שהוא תענוג הגם שלא נתגלה למטה וזהו ודברי ממש אשר שמתי בפ"ך

"ושעשועי את בני אדם" — אלו טעמי המצוות, הנמצאים בחכמה; והחכמה היא עדן, כלומר תענוג, אף שתענוג זה אינו מתגלה למטה. וזהו "ודברי" — ממש — "אשר שמתי בפ"ך".

ונמצא אור אס ב"ה שוה ממש למטה בנפש כמו למעלה ובכל ב"ה ככולם נמשך אור נמצא שאור אין סוף ברוך הוא הוא ממש אותו אור למטה, בנפש, כמו למעלה; ובכל העולמות — בריאה, יצירה ועשיה — ככולם נמשך האור

א"ס בה עד למטה בנפש האדם ומעורר ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] התלבשו א"ס [אור אין סוף] ב"ה בחכמה כי כולם בחכמה עשית ולכן גם נשמות הצדיקים הם כמו רעים דלעילא:

של אין סוף ברוך הוא, עד למטה, בנפש האדם; ועל ידי אתערותא דלתתא הוא מעורר את התלבשות אור אין סוף ברוך הוא בחכמה, שהרי "כולם בחכמה עשית". ולכן גם נשמות הצדיקים הן כמו ה"רעים" שלמעלה.

13 שתו ושכרו דודים. פ"י דודים הם זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] כמ"ש בזהר (ויקרא דף ד' ע"א) והיינו לפי שיחודם הוא לעתים ואינן בבחי' רעים דלא מתפרשין ולכן הם בבחי' צמאון שהצמאון מיסוד האש כלתה נפשי.

"שתו והשתכרו, אהובים" (דודים). כלומר, הדודים הם ז"א ונוקבא, כפי שכתוב בזהר (ויקרא, דף ד' ע"א). הטעם הוא שהייחוד שלהם מתקיים רק לעיתים, והם אינם בבחינת רעים, "שאינן נפרדים". לכן הם בבחינת צימאון, שכן הצימאון נובע מיסוד האש: "כלתה נפשי".

ולרוות הצמאון שתו מים הוי כל צמא לכו למים (ועמ"ש בד"ה והי' [והיה] מספר בנ"י [בני ישראל]) ואעפ"כ [ואף על פי כן] אח"כ ושכרו לעורר גבורות דאימא יין המשמח שנעשה חסדים למטה אשר ברא ששון ושמחה שהוא בחי' יין.

כדי להרוות את הצמאון, "שתו" מים: "הוי, כל צמא, לכו למים" (וראה מה שכתוב במאמר המתחיל "והיה מספר בני ישראל"). ואף על פי כן, לאחר מכן בא "והשתכרו" — לעורר את הגבורות של אמא, בחינת היין המשמח, שנעשות למטה חסדים, "אשר ברא ששון ושמחה", שהיא בחינת יין.

משא"כ גבורות דו"נ [דועיר אנפין ונוקבא] שמשם יוכל להיות יניקת החיצונים לפי שהם גבורות דלתתא וכמו בחי' רשפי אש.

לא כך הן הגבורות של ז"א ונוקבא, שמהן עלולות החיצונים לינוק, משום שהן גבורות שלמטה, בדומה לבחינת "רשפי אש".

ע"ז אמר כל צמא לכו למים כו' אבל בחי' יין הוא בחי' שמחת הנפש בה' ועמ"ש בד"ה אסרי לגפן שהוא בחי' חמר חורין עתיק כו'.

על כך נאמר: "כל צמא, לכו למים" וכו'. אבל בחינת היין היא שמחת הנפש בה'. וראה מה שכתוב במאמר המתחיל "אסרי לגפן", שזהו בחינת "חמר חורין", עתיק וכו'.

אך עכ"ז [עם כל זה] זהו שייך בבחי' דודים משא"כ לעילא בבחי' רעים הוא בחי' שמן דבחד קטירא אתקטנא הוינא אכלו רעים אכילה הוא הבלעה במקורו

אף על פי כן, כל זה שייך לבחינת הדודים; לעומת זאת, למעלה, בבחינת רעים, זו בחינת שמן, שכן "בקשר אחד נקשרתי"; "אכלו, רעים" — אכילה היא היבלעות במקור.

ולכן גם נשמות ישראל כמו רעים דלעילא ועמ"ש מענין מעלת השמן על בחי' יין בד"ה צאינה וראינה כו' בזהר פ"י פסוק באתי לגני כו'

ולכן גם נשמות ישראל הן כמו הרעים שלמעלה. וראה מה שכתוב על מעלת השמן על בחינת היין במאמר המתחיל "צאינה וראינה" וכו'. בזהר, בפירוש הפסוק "באתי לגני" וכו':

(ח"א [חלק א'] קס"ד סע"א [סוף עמוד א'] דרל"ט ע"ב דרמ"ח א' ח"ג [חלק ג'] ד"ג ע"ב ד"ד ע"א דרכ"ו א' ב'. וע"ש דר"מ ע"ב דרמ"א א' וסע"ב [וסוף עמוד ב'] דרמ"ב א' דרמ"ד א').

(חלק א, דף קס"ד סוף ע"א; דף רל"ט ע"ב; דף רמ"ח ע"א. חלק ג, דף ג' ע"ב; דף ד' ע"א; דף רכ"ו ע"א-ע"ב. וראה שם דף ר"מ ע"ב; דף רמ"א ע"א וסוף ע"ב; דף רמ"ב ע"א; דף רמ"ד ע"א.)

(ועמ"ש במ"א ע"פ מאמר הזהר פ' בראשית) (דכ"ז ע"ב) ע"פ אעשה לו עזר כנגדו דא משנה אתתא דההוא נער כו'

(וראה מה שכתוב במקום אחר על מאמר הזהר בפרשת בראשית) (דף כ"ז ע"ב), על הפסוק "אעשה לו עזר כנגדו": "זו המשנה, אשתו של אותו נער" וכו',

מענין בפלגות לילא קוב"ה [קודשא בריך הוא] אתי לאשתעשע עם צדיקייא בג"ע [בגן עדן] שאז נמשך הגילוי מעצמיות ח"ע [חכמה עילאה] כו' וכן משמע בזהר פ' בא (דל"ו ע"ב)

בענין "בחצות הלילה הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן": אז נמשכת ההתגלות מעצמיות חכמה עילאה וכו'. וכך משתמע גם בזהר, פרשת בא (דף ל"ו ע"ב),

דאיתא התם בשעתא דקב"ה [דקודשא בריך הוא] אתחזי על גנתא כל גנתא אתכנש ולא מתפרש מעדן כו' והיינו דההמשכה הקצובה בג"ע [בגן עדן] הוא מבחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן.

שם נאמר: "בשעה שהקדוש ברוך הוא נראה על הגן, כל הגן נאסף ואינו נפרד מעדן" וכו'. כלומר, ההמשכה הקצובה בגן עדן היא מבחינת "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן".

אבל בשעתא דקב"ה [דקודשא בריך הוא] אתחזי על גנתא נמשך כגנתא מעצמיות בחי' עדן ממש שלמעלה מבחי' ומדרגת ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן כו'

אבל "בשעה שהקדוש ברוך הוא נראה על הגן", נמשכת אל הגן מעצמיות בחינת עדן ממש, שהיא למעלה מבחינתה ומדרגתה של "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן" וכו'.

וזהו כענין משנ"ת [מה שנתבאר] בד"ה ששים המה מלכות יתרון בחי' ומעין מבית ה' יצא על בחי' ונהר יוצא כו' ע"ש באריכות וע"ד שנת' [שנתבאר] במ"א בד"ה

וזה דומה לענין המבואר במאמר המתחיל "ששים המה מלכות": מעלתה של בחינת "ומעין מבית ה' יצא" על בחינת "ונהר יוצא" וכו'; עיינו שם בהרחבה. וכן על דרך המבואר במקום אחר, במאמר המתחיל

להבין מ"ש בהגדה מצה זו יתרון בחי' מוחין דאבא על מוחין דאימא. ואפשר שזהו ענין מעין גנים.

"להבין מה שכתוב בהגדה, מצה זו": מעלתה של בחינת מוחין דאבא על מוחין דאימא. וייתכן שזהו ענין "מעין גנים".

מעין דוקא. ועייש עוד בזהר פ' בא (דל"ו ע"א) ר' [רבי] שמעון אמר בשעתא דאתפליג ליליא כו' ובפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] שם.

"מעין" דווקא. ועיינו עוד בזהר, פרשת בא (דף ל"ו ע"א): "רבי שמעון אמר: בשעה שנחלק הלילה" וכו', ובפירוש הרמ"ז שם.

ועיין בזהר הרקיע פ' ויקרא (בדף י"ג) בד"ה שאו ידיכם כו' שבחצות הלילה נעשה זיווג או"א [אבא ואימא] ליתן מוחין כו'

ועיינו בזהר הרקיע, פרשת ויקרא (בדף י"ג), במאמר המתחיל "שאו ידיכם" וכו', שלפיו בחצות הלילה נעשה זיווג אבא ואמא כדי לתת מוחין וכו'.

ועיין מזה בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער ק"ש [קריאת שמע] שעל המטה ספ"ו ופרק י"א בד"ה ליקוטים. ועיין מק"מ [מקדש מלך] רפ צו (בדף כ"ו ע"ב).

ועיינו בעניין זה בפרי עץ חיים, שער ק"ש שעל המטה, סוף פרק ו', ובפרק י"א, במאמר המתחיל "ליקוטים". ועיינו במקדש מלך, תחילת פרשת צו (בדף כ"ו ע"ב).

ועיין בזהר הרקיע פ' ויחי בפ"י מ"ש בתוספתא שבזהר פ' ויחי שם (דרל"ב סע"א [סוף עמוד א]) שרגא דדליק אתחזי בליליא ביממא אסתתרת כו' ע"ש.

ועיין בזהר הרקיע לפרשת ויחי, בפירוש הנאמר בתוספתא שבזהר, פרשת ויחי שם (דף 232, סוף עמוד א'): "נר הדולק נראה בלילה, ביום הוא נסתר" וכו'; עיין שם.

ועמ"ש בד"ה להבין ענין משמח חתן בפ' צו פ"י וענין כשמחך יצירך בגן עדן מקדם כו' ועמ"ש בד"ה וילקט יוסף בענין האי אור זרע ליה קוב"ה [קודשא בריך הוא] בגנתא כו' ע"ש:

ועיין במה שכתוב במאמר המתחיל "להבין ענין משמח חתן", בפרשת צו, בפירוש ובעניין "כשם ששימחת את יצירך בגן עדן מקדם" וכו'; ועיין במה שכתוב במאמר המתחיל "וילקט יוסף", בעניין "את האור הזה זרע לו הקדוש ברוך הוא בגן" וכו'; עיין שם.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/25

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק